

**ЗВІТ
ПРО ПЕРІОДИЧНЕ ВІДСТЕЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ
РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА**

**1. НАЗВА ТА ВИД РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА, РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ
ЯКОГО ВІДСТЕЖУЄТЬСЯ**

Рішення Сумської обласної ради від 18.11.2011 «Про заходи щодо посилення охорони рідкісних та зникаючих видів рослин, тварин і грибів, що підлягають особливій охороні на території Сумської області» (зі змінами від 20.06.2014) (далі – регуляторний акт).

**2. ВИКОНАВЕЦЬ ЗАХОДІВ З ВІДСТЕЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ
РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА**

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюється Департаментом екології та охорони природних ресурсів Сумської обласної державної адміністрації.

3. ЦІЛІ ПРИЙНЯТТЯ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА

Ціллю прийняття цього регуляторного акта було запровадження механізму занесення до Переліку тих чи інших видів рослинного і тваринного світу, визначення заходів, шляхом яких відбуватиметься відтворення видів флори і фауни, що дозволить підвищити ефективність охорони рідкісних та зникаючих видів рослин, тварин і грибів, що підлягають особливій охороні на території Сумської області.

**4. СТРОК ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ З
ВІДСТЕЖЕННЯ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА**

Строк виконання заходів з відстеження результативності регуляторного акта - листопад 2016 року.

5. ТИП ВІДСТЕЖЕННЯ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА

Стосовно цього регуляторного акта здійснюється періодичне відстеження його результативності.

6. МЕТОДИ ОДЕРЖАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВІДСТЕЖЕННЯ

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта здійснювалось шляхом збору інформації від органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, Державної екологічної інспекції у Сумській області, голів підкомісій ботаніки та зоології міжвідомчої регіональної комісії з ведення переліку

видів рослин, тварин і грибів, що підлягають особливій охороні на території Сумської області.

7. ДАНІ ТА ПРИПУЩЕННЯ, НА ОСНОВІ ЯКИХ ВІДСТЕЖУВАЛАСЬ РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ, СПОСОБИ ОДЕРЖАННЯ ДАНИХ

Інформація від голів підкомісії ботаніки та зоології міжвідомчої регіональної комісії з ведення переліку видів рослин, тварин і грибів, що підлягають особливій охороні на території Сумської області.

Збір даних проводився шляхом аналізу досліджень з виявлення нових місць зростання (перебування) видів рослин, тварин і грибів, що підлягають особливій охороні на території Сумської області, проведення постійного спостереження (моніторингу) за станом популяцій та надання пропозицій щодо охорони та відтворення рідкісних видів.

8. КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ АКТА

Показниками результативності цього регуляторного акта є:

- 1) кількість видів рослинного і тваринного світу, занесених до Переліку рідкісних та зникаючих видів рослин, тварин і грибів, що підлягають особливій охороні на території Сумської області – кількість видів занесених до Переліку є незмінною (тварини – 206 видів, рослини та гриби – 150 видів).
- 2) діяльність підкомісії ботаніки та зоології міжвідомчої регіональної комісії з ведення переліку видів рослин, тварин і грибів, що підлягають особливій охороні на території Сумської області:

Проведені заходи	Підкомісія ботаніки	Підкомісія зоології
Проведені дослідження з виявлення нових місць зростання (перебування) видів рослин, тварин і грибів, що підлягають особливій охороні на території Сумської області	Членами комісії здійснювались експедиційні виїзди з метою проведення ботанічних досліджень. Охоплено наступні райони: Сумський, Конотопський, Середино-Будський, Тростянецький, Великописарівський, Глухівський, Охтирський, Краснопільський, Недригайлівський, Лебединський, Шосткинський та Миропільський. Більшість досліджень проведена в межах існуючих природно-заповідних територій, зокрема Гетьманського НПП, НПП «Деснянсько-Старогутський» та Сеймського РЛП. До досліджень було залучено громадськість: вчителів та їх учнів, студентів (Глухівського НПУ ім. О. Довже-	Серед них види птахів, занесені до Червоної книги України, Додатку 2 Бернської конвенції, обласного Червоного списку. Зокрема: казарка червоногола, огар, мартин малий, сиворакша, орел-карлик, дрохва, сова яструбина, пугач, сичик горобиний, крячок білощокий, щеврик лучний, сорокопуд терновий, омелюх, кам'янка попеляста, кропив'янка прудка, кобилочка річкова, кобилочка-цвіркун, синиця чорна, повзик, чечевиця звичайна, щедрик, проссянка.

	<p>нка, КНУ ім. Т. Шевченка, Сумського ДПУ ім. А.С.Макаренка) в рамках виконання ними курсових та дипломних робіт. Встановлено понад 120 нових локалітетів рідкісних видів рослин, що охороняються на обласному рівні. Результати опубліковано в 2 монографіях, 12 статтях та інших друкованих наукових публікаціях. Первинні матеріали зберігаються у Гербарії та фітоценотеці НПП «Деснянсько-Старогутський», особистих польових щоденниках членів підкомісії.</p>	
<p>Проведення постійного спостереження (моніторингу за станом популяцій)</p>	<p>Моніторинг популяцій рідкісних видів рослин, що охороняються на обласному рівні проводяться в рамках Літопису природи у НПП «Деснянсько-Старогутський» та Гетьманського НПП. Це лишайник ісландський мох, гвоздика несправжньорозчепірена, волошка сумська, дрік германський. Результати опубліковано у вигляді матеріалів конференції, а також вміщено в томах Літопису природи названих природно-заповідних установ.</p>	<p>Багаторічні моніторингові дослідження стану популяцій тварин проводяться в регіонах розташування НПП «Деснянсько-Старогутський» і Гетьманського НПП, частково – в природному заповіднику «Михайлівська цілина». Зокрема, в НПП «Деснянсько-Старогутський» проводиться моніторинг стану популяцій тетерукових птахів та мисливських звірів, «червонокнижних» видів птахів і звірів, а також сезонних міграцій птахів. В Гетьманському НПП – моніторинг популяції білих лелек, «червонокнижних» видів птахів, обліки птахів на постійних маршрутах, а також моніторинг розмноження дуплогніздих птахів на закладених в 2011-2012 роках лініях штучних гніздівель.</p>
<p>Наукові дослідження з розробки наукових основ їх охорони та відтворення</p>	<p>Відповідні роботи виконуються в рамках Літопису природи у НПП «Деснянсько-Старогутський» та Гетьманського НПП і включають аналіз впливу динаміки рослинності після введення заповідного режиму на стан популяцій окремих видів рослин. Матеріали увійшли до Літописів природи названих природно-заповідних установ.</p>	<p>Наукові статті: 1. Книш М.П., Грищенко В.М. Шляхи і заходи щодо збільшення чисельності та поліпшення охорони хребетних тварин // Активне збереження окремих видів флори і фауни, природних середовищ: Мат-ли науково-практ. семінару працівників установ природно-заповідного фонду (12-14 серпня 2014 року, Гетьманський нац. природ. парк, Сумська область). – Суми: Університетська книга, 2014. – С. 123-136. 2. Книш М.П. Заходи з відновлення прісноводної</p>

		<p>стерляді (<i>Acipenser ruthenus</i>) в річці Ворскла в межах Гетьманського національного природного парку (Сумська область) // Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень: Мат-ли Другої міжнарод. науково-практ. конф. (24-25 квітня 2015 р., смт Путила, Чернівецька обл., Україна). – Чернівці: Друк Арт, 2015. – С. 86-89.</p> <p>Окрім того, на допомогу дослідникам тваринного світу та природоохоронцям опубліковано довідкове видання «Тваринний світ Сумщини: систематичний показчик літератури кінця XVIII – початку XXI ст. / уклад. М.П. Книш. – Суми: Університетська книга, 2016. – 304 с.».</p>
<p>Пропозиції щодо охорони та відтворення рідкісних видів</p>	<p>Обстежено перспективні для заповідання території в Конотопському, Великописарівському та Лебединському районах і підготовлено наукові обґрунтування щодо створення об'єктів ПЗФ. Узагальнені відомості щодо сучасного стану рослинності ур. Литовський бір, що входить до складу Гетьманського НПП. На основі отриманих даних зроблено пропозиції щодо оптимізації охорони лісів, включаючи зміну існуючого зонування території урочища. У НПП «Деснянсько-Старогутський» ініційовано догляд за узліссями, які заростають деревно-чагарниковою рослинністю, що згубно впливає на стан популяцій узлісних рослин. Результати опубліковано у вигляді матеріалів конференції, підготовлено наукову статтю.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. У лісових господарствах області запровадити планове виготовлення та розвішування штучних гніздівель для дрібних комахоїдних птахів, сов та кажанів, мінімальна кількість – 100 гніздівель щороку. Це сприятиме зростанню популяцій тварин, зокрема «червонокнижних» видів птахів і кажанів, у лісових біотопах. 2. Відновити давню шкільну традицію розвішування штучних гніздівель для дуплогнізних птахів, сов та кажанів у зелених насадженнях населених пунктів. Що можливо за співпраці шкільних та позашкільних навчально-виховних закладів з лісовими господарствами області. 3. У лісових господарствах області організувати охоронні зони навколо гнізд хижих птахів, заборонивши в них всі види рубань дерев. Зокрема, навколо гнізд підорликів великого та малого, змієїда, орла-карлика встановити охоронну зону радіусом 500 м, орлана-білохвоста – 600 м, лелеки чорного – 1000 м, глушця (токовища) – 300 м.

		<p>Охоронна зона навколо гнізд канюків звичайного та степового, осоїда, яструбів малого та великого, шуліки чорного, підсоколика великого встановлюється в радіусі 300 м, сови сірої, сови вухатої, сича волохатого, дятла білоспинного, жовни зеленої – 100 м.</p> <p>4. З метою оптимізації умов існування водно-болотних птахів на території мисливських господарств, національних природних парків регулярно (що зими) робити прокоси у великих масивах очерету.</p> <p>5. Здійснити заходи з реакліматизації стерляді в р. Псел (Краснопільський, Сумський, Білопільський райони) з метою створення тут життєздатної популяції цього «червонокнижного» виду.</p> <p>Реалізувати другий етап відновлення популяції стерляді в р. Ворскла в межах Гетьманського НПП.</p>
--	--	---

3) рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основними положеннями регуляторного акта:

- розміщені оголошення про заборону продажу дикорослих видів рослин та тварин, визначених у додатку 1 Рішення на територіях ПОСС «Путивльський ринок», ПОСС «Роменський ринок», ПОСС «Кролевецький ринок», ПОСС «Глухівський ринок», ПОСС «Охтирський ринок», КП «Ільїнський ярмарок», КП «Тростянецький ринок»;
- на території Краснопільського району встановлено 43 одиниці агітаційних стендів щодо посилення охорони рідкісних та зникаючих видів рослин, тварин і грибів, у районній газеті «Перемога» здійснювалося опублікування оголошень про заборону збирання та продажу дикорослих видів рослин і тварин;
- текст регуляторного акту розміщено в розділі «Заповідні скарби Сумщини» на офіційному веб-сайті Департаменту екології та охорони природних ресурсів Сумської обласної державної адміністрації у складі веб-порталу місцевих органів виконавчої влади Сумської області.

9. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГУЛЯТОРНОГО АКТА ТА СТУПЕНЯ ДОСЯГНЕННЯ ВИЗНАЧЕНИХ ЦІЛЕЙ

На підставі отриманих показників періодичного відстеження результативності регуляторного акта можна зробити висновок про його ефективність та часткове досягнення визначених цілей. Впровадження регуляторного акта призвело до збільшення роз'яснювальних і попереджуючих заходів про заборону продажу дикорослих видів рослин та тварин визначених у додатку 1 регуляторного акта, що призупинило втрати біологічного різноманіття на території Сумської області.

Директор Департаменту екології та
охорони природних ресурсів Сумської
обласної державної адміністрації

I.V. Кривоzub